

Ministarstvo
finansija

Adresa: Ul. Stanka Dragojevića br.2
81000 Podgorica Crna Gora
www.mif.gov.me

Br: 05-02-041/25-41461/2

Podgorica, 10.12.2025.godine

Za: MINISTARSTVO POMORSTVA, Rimski trg 46, Podgorica
gospodinu, Filipu Raduloviću, ministru

Predmet: Mišljenje na Predlog zakona o ugovorima o prevozu putnika morem

Veza: Vaš akt br. 02/1-01-345/25-1753/5 od 25.11.2025. godine

Poštovani gospodine Raduloviću,

Povodom *Predloga zakona o ugovorima o prevozu putnika morem*, Ministarstvo finansija daje sledeće:

MIŠLJENJE

Na tekst Predloga zakona i pripremljeni Izveštaj o analizi uticaja propisa, sa aspekta implikacija na poslovni ambijent, nemamo primjedbi.

Na osnovu uvida u dostavljeni tekst i inovirani Izveštaj o sprovedenoj analizi procjene uticaja propisa u dijelu procjene fiskalnog uticaja, utvrđeno je da za sprovođenje ovog Predloga zakona nijesu potrebna izdvajanja dodatnih finansijskih sredstava iz državnog budžeta Crne Gore. Takođe, implementacijom predmetnog Zakona ostvariće se prihod za budžet Crne Gore po osnovu primjene kaznenih odredbi.

Kako je navedeno, cilj koji se postiže ovim Zakonom je usklađivanje sa EU propisima i međunarodnim standardima i preporukama čime će se zakonodavstvo u oblasti prava putnika u potpunosti uskladiti sa pravnim okvirom EU i drugim relevantnim međunarodnim obavezama. Takođe, donošenje ovog Zakona ima za cilj osiguranje visokog nivoa zaštite putnika čime bi u potpunosti trebalo uzeti u obzir zahtjeve u pogledu zaštite potrošača uopšteno.

Shodno navedenom, Ministarstvo finansija sa aspekta budžeta nema primjedbi na Predlog zakona o ugovoru o prevozu putnika morem.

S poštovanjem,

MINISTAR
Novica Vuković

ZAKON O UGOVORU O PREVOZU PUTNIKA MOREM

I. OSNOVNE ODREDBE

Predmet**Član 1**

Ovim zakonom uređuje se ugovor o prevozu putnika, prtljaga i vozila morem.

Primjena zakona**Član 2**

Odredbe ovog zakona primjenjuju se na svaki prevoz putnika unutar Crne Gore brodom ako:

- a) brod vije zastavu Crne Gore ili je upisan u upisnik brodova Crne Gore;
- b) je ugovor o prevozu putnika zaključen u Crnoj Gori;
- c) je mjesto isplovljavanja ili odredište, prema ugovoru o prevozu putnika, na teritoriju Crne Gore.

Odredbe člana 40 do člana 60 ovog Zakona primjenjuju se i na prevoz putnika i prtljaga u plovidbi unutrašnjim plovim putevima.

Odredbe ovog zakona primjenjuju se i kada se prevoz obavlja bez naknade.

Upotreba rodno osjetljivog jezika**Član 3**

Izrazi koji se u ovom zakonu koriste za fizička lica u muškom rodu podrazumijevaju iste izraze u ženskom rodu.

Kogentnost odredaba**Član 4**

Prava putnika utvrđena ovim zakonom ne mogu se ograničiti niti isključiti na osnovu ugovora o prevozu.

Odgovornost za prevoz**Član 5**

Putnička agencija, prevoznik, organizator putovanja ili operator terminala na koje je prevoznik prenio obaveze iz ugovora o prevozu, odgovara za obaveze utvrđene ugovorom o prevozu u skladu sa zakonom kojim se uređuju obligacioni odnosi.

Značenje izraza**Član 6**

Izrazi upotrijebljeni u ovom zakonu imaju sljedeća značenja:

- 1) **Atenska konvencija** je Međunarodna konvencija o prevozu putnika i njihove prtljage morem iz 1974, kako je izmijenjena Protokolom iz 2002.;
- 2) **prevoznik** je pravno ili fizičko lice koje zaključuje ugovor o prevozu ili u čije se ime taj ugovor zaključuje, bez obzira na to obavlja li to lice stvarno prevoz ili ga obavlja preko stvarnog prevoznika, osim organizatora putovanja i putničke agencije koja nudi usluge putničkog prevoza ili kružnog putovanja;
- 3) **stvarni prevoznik** znači lice koja nije prevoznik, a koja je vlasnik, zakupac ili brodar broda, koja stvarno obavlja prevoz u cjelosti ili dio prevoza; i
- 4) **prevoznik koji stvarno obavlja prevoz u cjelosti ili dio prevoza** znači stvarni prevoznik, ili ako prevoznik stvarno obavlja prevoz, prevoznik;
- 5) **ugovor o prevozu** znači ugovor koji zaključuje prevoznik ili u čije se ime taj ugovor zaključuje za prevoz putnika ili putnika i njegove prtljage morem, ovisno o slučaju;
- 6) **brod** znači samo pomorski brod, isključujući lebdjelice;
- 7) **putnik** je lice koja se prevozi brodom na osnovu ugovora o prevozu putnika ili koja prati vozilo ili žive životinje koje se prevoze na osnovu ugovora o prevozu stvari;
- 8) **prtljag** je svaka stvar uključujući i vozilo koje se prevozi na osnovu ugovora o prevozu putnika, osim stvari i vozila koja se prevoze na osnovu broderskog ugovora, na osnovu teretnice, prtljažnice ili druge prevozne isprave ili ugovora koji se u prvom redu odnosi na prevoz stvari i živih životinja;

- 9) **ručni prtljag** je prtljaga koju putnik ima u svojoj kabini ili koju on čuva ili nadzire, uključujući i prtljagu koja se nalazi u vozilu ili na vozilu;
- 10) **gubitak ili oštećenje prtljage** uključuje materijalnu štetu koja je nastala zbog toga što prtljag nije predat putniku u razumnom roku nakon dolaska broda na kojem se prtljag prevezio ili se trebalo prevoziti, ali ne uključuje zakašnjenja prouzrokovana radnim sporovima;
- 11) **prevoz** obuhvaća ova razdoblja:
 - a. u pogledu putnika i njegovog ručnog prtljaga, vrijeme za koje se putnik i/ili njegov ručni prtljag nalazi na brodu ili vrijeme ukrcajanja ili iskrcajanja, te vrijeme za koje se putnik i njegov ručni prtljag prevozi vodenim putem od obale do broda ili obratno, ako je cijena takvog prevoza uračunata u cijenu putne karte ili ako prevoznik stavi putniku na raspolaganje brod koji se koristi za takav sporedni prevoz. Međutim, što se tiče putnika, prevoz ne obuhvaća vrijeme u kojemu se putnik nalazi u lučkom terminalu ili postaji ili na pristaništu ili u bilo kojem drugom lučkom objektu ili na njemu;
 - b. u pogledu ručnog prtljaga, takođe i vrijeme za koje je putnik u lučkom terminalu ili postaji ili na pristaništu ili u bilo kojem drugom lučkom objektu ili na njemu, ako je prevoznik ili njegov službenik ili zastupnik preuzeo taj prtljag, a nije ga predao putniku;
 - c. u pogledu ostalog prtljage koji nije ručni prtljag, vrijeme za koje prevoznik ili njegov službenik ili zastupnik preuzeo taj prtljag na obali ili na brodu do trenutka kada ga je prevoznik ili njegov službenik ili zastupnik predao;
- 12) **međunarodni prevoz** je svaki prevoz u kojem se, prema ugovoru o prevozu, mjesto polaska i mjesto odredišta nalaze u dvije različite države, ili u samo jednoj državi ako se prema ugovoru o prevozu ili redu plovidbe usputna luka pristajanja nalazi u drugoj državi;
- 13) **Organizacija** je Međunarodna pomorska organizacija;
- 14) **glavni sekretar** je glavni sekretar Organizacije;
- 15) **šteta zbog zakašnjenja** je materijalna šteta koja je prouzrokovana zato što prtljag nije uručen putniku u razumnom roku, računajući od dana dolaska broda na kojem se prtljag prevezio ili je trebalo da se prevozi, ali ne obuhvaća zakašnjenje uzrokovano obustavom rada, štrajkom ili sličnim događajima;
- 16) **mana broda** je loše funkcionisanje, kvar ili neusklađenost sa primjenjivim propisima o sigurnosti u pogledu bilo kojeg dijela broda ili brodske opreme koji se koriste za bijeg, evakuaciju, ukrcaj i iskrcaj putnika, ili koji se koriste za pogon, kormilarenje, sigurnu plovidbu, privezivanje, sidrenje, dolazak ili odlazak sa veza ili sidrišta, ili za kontrolu oštećenja nakon naplavlivanja, ili koji se koriste za spuštanje uređaja za spašavanje;
- 17) **lice sa invaliditetom** je svako lice čija je pokretljivost kada koristi prevoz otežana ili onemogućena, zbog dugoročnih fizičkih, mentalnih, intelektualnih i senzornih oštećenja, zbog kojih njihovo stanje zahtijeva odgovarajuću pažnju i prilagođavanje usluga koje su na raspolaganju svim putnicima;
- 18) **lice smanjene pokretljivosti** je svako lice čija je pokretljivost kada koristi prevoz smanjena zbog privremenih ili trajnih smetnji (starosti, bolesti, trudnoće ili drugih razloga) i čije stanje zahtijeva odgovarajuću pažnju i prilagođavanje usluga koje su na raspolaganju svim putnicima;
- 19) **putnički prevoz** je prevoz putnika morem ili unutrašnjim plovnim putevima prema objavljenom plovidbenom redu;
- 20) **unutrašnji plovni put** je prirodni ili vještački vodeni prostor ili sistem međusobno povezanih vodenih prostora, koji se koristi za prevoz (jezera, rijeke ili kanali ili njihova kombinacija);
- 21) **luka** je morski i sa morem neposredno povezani kopneni prostor sa izgrađenim i neizgrađenim obalama, koji se sastoji od lučke infrastrukture i suprastrukture namijenjen za pružanje lučkih usluga (ukrcaja i iskrcaja putnika);
- 22) **putnički terminal** je terminal u luci, sa objektima za prihvata i otpremu putnika, prodaju putnih karata ili čekaonicom i zaposlenim licima za ukrcaj i iskrcaj putnika u putničkom prevozu ili na kružnom putovanju;
- 23) **putna karta** je dokaz da je zaključen ugovor o prevozu putnika;
- 24) **prodavac putnih karata** je pravno lice koje prodaje putne karte i zaključuje ugovor o prevozu putnika u ime prevoznika;
- 25) **putnička agencija** je pravno lice koje u ime putnika kupuje putnu kartu i zaključuje ugovor o prevozu putnika sa prevoznikom;
- 26) **organizator putovanja** je pravno lice koje organizuje paket aranžmane prevoza putnika (paket putovanja, paket odmora i paket ture) i prodaje ih, ili ih nudi na prodaju bilo direktno ili posredstvom drugog pravnog lica koje prodaje ili nudi na prodaju paket aranžman koji je pripremio organizator putovanja;
- 27) **rezervacija** je obezbjeđenje mjesta putniku na brodu za određeni polazak, prije kupovine putne karte, odnosno zaključivanja ugovora o prevozu;

- 28) **operator terminala** je pravno lice koje je zaključilo ugovor o korišćenju luke ili dijela luke i koje upravlja putničkim terminalom;
- 29) **kružno putovanje** je prevoz morem ili unutrašnjim plovnom putem koje se organizuje isključivo u svrhu razonode i rekreacije, sa smještajem putnika i drugim uslugama, sa više od dva noćenja na brodu.
- 30) **prihvatljiva forma obavještenja** je forma informacije koja licu sa invaliditetom ili licu smanjene pokretljivosti omogućava informisanost korišćenjem teksta, Brajevog pisma, zvuka, video i/ili elektronskog formata.
- 31) **pomorska nezgoda** je brodolom, prevrnuće, sudar ili nasukavanje broda, eksplozija ili požar na brodu ili mana broda.

II. UGOVOR O PREVOZU PUTNIKA, PRTLJAGA I VOZILA

Obaveza prevoznika

Član 7

Ugovorom o prevozu putnika prevoznik se obvezuje da putnika, njegov prtljag i vozilo preveze brodom, a da putnik plati prevozninu.

Ako nije drugačije ugovoreno, prevoznina se plaća prilikom izdavanja putne karte, a ako putna karta nije izdata izdata, prilikom ulaska putnika na brod.

Putna karta

Član 8

Prevoznik je dužan da putniku izda putnu kartu, osim ako se prevoz ne vrši na osnovu drugih isprava. Putna karta može se izdati u elektronskom ili analognom obliku.

Prevoznik ili prodavac putnih karata dužan je da prodaju karata vrši bez diskriminacije, pod istim uslovima za sve putnike.

Putna karta može glasiti na ime ili na donositelja.

Sadržaj putne karte

Član 9

Pretpostavlja se da sadržaj putne karte odgovara zaključenom ugovoru, dok se ne dokaže suprotno.

Nepostojanje, neispravnost ili gubitak putne karte ne utiču na postojanje, valjanost i na sadržaj ugovora o prevozu.

Prigovor sadržaju putne karte

Član 10

Prigovor protiv sadržaja putne karte na donositelja može se staviti samo prilikom njenog izdavanja.

Ako nije drugačije ugovoreno, prigovor protiv sadržaja putne karte na ime može se staviti dok putovanje nije započelo.

Prenosivost putne karte

Član 11

Putna karta koja glasi na ime ne može se prenijeti na drugo lice bez pristanka prevoznika.

Putna karta koja glasi na donositelja ne može se, nakon što je putnik započeo putovanje, prenijeti na drugo lice bez pristanka prevoznika.

Iznos prevoznine

Član 12

Visina prevoznine određuje se ugovorom o prevozu putnika.

Putnik bez putne karte

Član 13

Putnik koji se ukrca bez putne karte koju ju je morao nabaviti prije ukrcaja, dužan je odmah da se javi zapovjedniku ili drugome ovlaštenom članu posade broda.

Putnika bez putne karte iz stava 1 ovog člana zapovjednik broda može iz opravdanih razloga iskrcati.

Putnik bez putne karte plaća prevozninu od luke ukrcaja do luke iskrcaja, a ako se nije na vrijeme javio zapovjedniku ili drugome ovlaštenom članu posade broda, dužan je platiti dvostruku prevozninu za pređeni put.

Lukom ukrcaja putnika smatra se polazna luka broda, ako se ne može utvrditi da se putnik ukrcao u kojoj drugoj luci.

Vraćanje prevoznine

Član 14

Prevoznina se ne vraća ako putnik ne dođe na brod do odlaska broda ili ako izostane od putovanja.

Prevoznik je dužan vratiti prevozninu putniku čija karta glasi na ime ako putnik odustane od putovanja u plovidbi u granicama unutrašnjih morskih voda Crne Gore šest sati prije početka putovanja, a u plovidbi izvan tih granica tri dana prije početka putovanja.

Ako je putna karta izdata na donositelja, prevoznik je dužan, ako drugačije ne proizlazi iz putne karte, vratiti prevozninu putniku, uz uslov da je odustao od putovanja jedan sat prije početka putovanja.

U slučaju odustajanja od putovanja prema stavu 2. i 3. ovoga člana prevoznik ima pravo zadržati najviše do 10% svote prevoznine.

Prtljažnica

Član 15

Za prtljagu primljenu na čuvanje prevoznik je dužan, na zahtjev putnika, izdati prtljažnicu.

Prtljažnica mora sadržavati vrstu i broj koleta.

Podrazumijeva se da su podaci u prtljažnici istiniti dok se ne dokaže suprotno.

Gubitak prtljage

Član 16

Putnik može izjaviti da smatra da je prtljag izgubljen ako mu nije predat u roku od 30 dana od dana završetka putovanja.

Putnik ima pravo, pri davanju izjave prema stavu 1 ovog člana, zahtijevati od prevoznika da ga obavještjenja o pronalasku prtljage, ako se ona pronađe u roku od jedne godine od dana isplate naknade štete za gubitak prtljage.

U roku od 30 dana od dana primitka obavještjenja o nalasku prtljaga putnik može zahtijevati predaju prtljaga, uz plaćanje troškova prevoza, u mjestu koje on odredi.

Putnik koji preuzme pronađenu prtljagu dužan je prevozniku vratiti iznos koji mu je plaćen na ime naknade štete za gubitak prtljaga, uz odbitak vozarine koja mu je bila vraćena, ali zadržava pravo na naknadu štete za zakašnjenje u predaji prtljaga.

Ako putnik nije postavio zahtjev iz st. 2 i 3 ovog člana, prevoznik ima pravo slobodno raspolagati prtljagom.

Prijava gubitka ili oštećenja prtljaga

Član 17

Putnik podnosi pisanu prijavu prevozniku ili njegovom zastupniku:

(a) u slučaju vidljivog oštećenja prtljaga:

- i. za ručnu prtljagu, prije ili u trenutku iskrcaja putnika;
- ii. za svu ostalu prtljagu, prije ili u trenutku njezina izdavanja;

(b) u slučaju oštećenja prtljage koje nije vidljivo ili u slučaju gubitka prtljage, u roku od 15 dana od dana iskrcaja ili izdavanja ili od dana kada je prtljaga trebala biti izdata.

Ako putnik ne postupi u skladu sa odredbama ovog člana, pretpostavlja se dok se ne dokaže suprotno, da je prtljag primio neoštećen.

Pisana prijava nije potrebna ako je stanje prtljaga utvrđeno u trenutku njegovog preuzimanja u prisustvu obje stranake.

Čuvanje prtljaga

Član 18

Ako prtljag nakon završetka putovanja ne bude preuzet ili odnesen sa broda, prevoznik je dužan, na trošak i rizik putnika, sam ga čuvati ili predati na čuvanje prikladnom čuvaru.

Odgovornost za smrt i tjelesnu ozljedu putnika

Član 19

Za štetu pretrpljenu zbog smrti ili tjelesne ozljede putnika usljed brodoloma, sudara, nasukanja, eksplozije, požara ili mana broda prevoznik odgovara do iznosa od 250 000 obračunskih jedinica po pojedinom putniku za svaki pojedini slučaj, osim u slučaju da prevoznik dokaže da je nezgoda:

- (a) posljedica ratnog čina, neprijateljstva, građanskog rata, pobune ili izuzetne, neizbježne i nesavladive prirodne pojave; ili
- (b) u potpunosti uzrokovana postupkom ili propustom od strane trećeg lica sa namjerom uzrokovanja nezgode.

Ako i u mjeri u kojoj šteta prelazi navedeni iznos, prevoznik je nadalje odgovoran ako ne dokaže da se nezgoda zbog koje je šteta nastala dogodila bez njegove krivice ili nepažnje.

Za štetu pretrpljenu zbog smrti ili tjelesne ozljede putnika koja nije uzrokovana jednim od događaja iz stava 1 ovog člana, prevoznik je odgovoran samo ako je nezgoda zbog koje je šteta nastala uzrokovana krivicom ili nepažnjom prevoznika. Dokazivanje krivice ili nepažnje obveza je tužitelja.

Za štetu pretrpljenu zbog smrti ili tjelesne ozljede putnika usljed događaja iz st. 2 i 3 ovog člana prevoznik odgovara do granice od 400 000 obračunskih jedinica po putniku i putovanju.

Ako se naknada štete dodjeljuje u obliku obročne isplate, odgovarajuća kapitalizirana vrijednost tih isplata ne može precipreći iznos ograničenja predviđenih ovim članom.

Odgovornost za prtljag i vozila

Član 20

Za štetu pretrpljenu zbog gubitka ili oštećenja ručnog prtljaga, prevoznik je odgovoran ako je nezgoda zbog koje je nastala šteta prouzrokovana krivicom prevoznika.

Za štetu uzrokovanu brodolomom, sudarom, nasukanjem, eksplozijom, požarom ili manom broda prevoznik odgovara osim ako dokaže da je šteta nastala bez njegove krivice.

Za štetu pretrpljenu zbog gubitka ili oštećenja predanog prtljaga i vozila, prevoznik odgovara osim ako ne dokaže da šteta nastala bez njegove krivice.

Ograničenje odgovornosti za štetu na prtljagu i vozilima

Član 21

Odgovornost prevoznika za gubitak ili oštećenje ručnog prtljaga ne može ni u kom slučaju preći 2 250 obračunskih jedinica po putniku po prevozu.

Odgovornost prevoznika za gubitak ili oštećenje vozila, uključujući cijeli prtljag koji se prevozi u vozilu ili na njemu, ne može ni u kom slučaju preći 12 700 obračunskih jedinica po vozilu po prevozu.

Odgovornost prevoznika za gubitak ili oštećenje prtljage osim prtljage navedene u st. 1 i 2 ovog člana ne može ni u kom slučaju preći 3 375 obračunskih jedinica po putniku po prevozu.

Prevoznik i putnik mogu ugovoriti da prevoznik odgovara tek nakon odbitka franšize koja ne prelazi 330 obračunskih jedinica u slučaju štete na vozilu i ne prelazi 149 obračunskih jedinica po putniku u slučaju gubitka ili oštećenja druge prtljage.

Odredbe stava 4 ovog člana ne primjenjuju se na štete nastale stvarima od vrijednosti predatim na čuvanje prevozniku.

Iznos franšize odbija se od visine odštete koja pripada putniku.

Opšte ograničenje odgovornosti za pomorska potraživanja

Član 22

Odredba iz člana 19 ovog zakona ne mijenja prava ili dužnosti prevoznika ili stvarnog prevoznika kako su uređeni Međunarodnom konvencijom o ograničenju odgovornosti za pomorska potraživanja iz 1976., kako je izmijenjena Protokolom iz 1996.

Isključenje odgovornosti za nuklearne incidente

Član 23

Prevoznik ne odgovara za štetu putniku nastalu kao posljedica nuklearnog incidenta.

Odgovornost za stvari od vrijednosti

Član 24

Prevoznik odgovara putniku za štetu zbog oštećenja, manjka ili gubitka stvari od vrijednosti te za zakašnjenje u predaji tih stvari putniku (novac, vrijednosni papiri, zlato, srebro, dragulji, nakit, umjetnički predmeti) jedino ako ih je primio na čuvanje.

Za stvari iz stava 1 ovog člana koje su primljene na čuvanje prevoznik je dužan izdati pisanu potvrdu.

Za gubitak i štetu na stvarima od vrijednosti koje je primio na čuvanje prevoznik odgovara najviše do granice predviđene u članu 21 stavu 3 ovog zakona, osim ako je ugovorena viša granica u skladu sa članom 30 ovog zakona.

Pravo zadržavanja prtljaga

Član 25

Prevoznik ima pravo zadržati i prodati prtljag koji mu je predat na prevoz i stvari od vrijednosti što ih je primio na čuvanje za namirenje svojih potraživanja u vezi sa prevozom putnika, prtljaga i čuvanjem stvari od vrijednosti.

Podijeljena odgovornost

Član 26

Ako prevoznik dokaže da su smrt ili tjelesna ozljeda putnika, oštećenje, manjak ili gubitak prtljaga ili zakašnjenje u predaji prtljaga putniku u cjelosti ili djelimično prouzrokovani krivicom putnika ili njegovim ponašanjem koje se ne može smatrati uobičajenim, sud će isključiti, odnosno ublažiti prevoznikovu odgovornost.

Stvarni prevoznik

Član 27

Ako se obavljanje prevoza ili dijela prevoza povjeri stvarnom prevozniku, prevoznik u svakom slučaju ostaje odgovoran za cjelokupan prevoz u skladu s odredbama ovog zakona.

Odredbe ovog zakona o odgovornosti prevoznika primjenjuju se i na stvarnog prevoznika za dio prevoza koji obavlja.

Prevoznik, u pogledu prevoza koji obavlja stvarni prevoznik, odgovara za postupke i propuste stvarnog prevoznika i njegovih službenika i zastupnika koji postupaju u granicama svoje službe.

Svaki poseban sporazum na osnovu kojega prevoznik preuzima obveze koje nijesu propisane ovim zakonom ili se odriče prava predviđenih ovim zakonom obvezuje stvarnog prevoznika samo ako se on izričito i u pisanom obliku saglasi.

Prevoznik i stvarni prevoznik odgovaraju za štetu solidarno.

Odredbe ovoga zakona ne utiču na pravo regresu između prevoznika i stvarnog prevoznika.

Odgovornost za zaposlene

Član 28

Prevoznik odgovara za štetu iz čl. 19, 20 i 24 ovog zakona koju je svojom krivicom prouzrokuju lica koja rade za prevoznika za obavljanja njihovih dužnosti.

Ako je tužba podnesena protiv lica koje rade za prevoznika za štete predviđene odredbama ovog zakona o prevozu putnika i prtljage, ta se lica, ako su radila u okviru poslova koje obavljaju na brodu, mogu koristiti isključenjem ili ograničenjem odgovornosti na koje se može pozvati prevoznik na osnovu odredaba ovog zakona.

Granice odgovornosti koje prevoznik i putnik ugovore na osnovu odredbe člana 30 ovog zakona ne odnose se na lica navedene u stavu 1 ovog člana.

Avans

Član 29

Ako je smrt ili tjelesna ozljeda putnika posljedica pomorske nezgode, prevoznik koji je stvarno obavio prevoz u cjelosti ili dio prevoza kada se dogodila pomorska nezgoda, u roku od 15 dana od utvrđivanja lica koje ima pravo na odštetu uplaćuje avans dovoljan da pokrije trenutne finansijske potrebe srazmjerno pretrpljenoj šteti. U slučaju smrti, iznos avansa ne može biti niži od 21 000 EUR.

Avans ne predstavlja priznavanje odgovornosti i može se izvršiti sa bilo kojim iznosom naknadno plaćenim na osnovu ovog zakona.

Iznos isplaćenog zajma je bespovratan osim:

- 1) u slučajevima u kojima na osnovu ovog zakona postoji pravo prevoznika na isključenje njegove odgovornosti;
- 2) u slučaju podijeljene odgovornosti za štetu između prevoznika i putnika kako je propisana ovim zakonom;
- 3) ako lice koje je primilo avans nije lice koja ima pravo na odštetu.

Ugovorno povišenje ograničenja odgovornosti

Član 30

Prevoznik i putnik mogu izričito i pisanim putem dogovoriti viša ograničenja odgovornosti od onih propisanih u ovom zakonu.

Obvezno osiguranje odgovornosti

Član 31

Svaki prevoznik koji stvarno obavlja međunarodni prevoz putnika u cjelosti ili djelimično brodom upisanim u upisnik brodova Crne Gore koji je ovlašćen prevoziti više od 12 putnika, dužan je održavati na snazi osiguranje ili drugu finansijsku garanciju, kao što je garancija banke ili slične finansijske institucije, radi pokrića odgovornosti za štetu zbog smrti ili tjelesne ozljede putnika usljed:

- a) rizika različitih od ratnih rizika u visini iznosa koji odgovara granicama odgovornosti propisanim ovim zakonom, ali ne manje od 250 000 obračunskih jedinica po putniku i putovanju;

b) ratnih rizika u visini iznosa od najmanje:

- i. 250 000 obračunskih jedinica po putniku za svaki pojedini slučaj, ili
- ii. 340 milijuna obračunskih jedinica ukupno za brod za svaki pojedini slučaj.

U slučaju da zbir potraživanja pojedinih putnika prelazi iznos od 340 milijuna obračunskih jedinica ukupno po brodu za svaki pojedini slučaj, prevoznik ima pravo pozvati se na ograničenje odgovornosti u iznosu od 340 milijuna obračunskih jedinica, uvijek pod uslovom:

- a) da se taj iznos raspodijeli između tužitelja srazmjerno njihovim utvrđenim potraživanjima;
- b) da se taj iznos raspodijeli na jedan ili nekoliko djelova između tužitelja koji su poznati u trenutku raspodjele;
- c) da raspodjelu tog iznosa obavi osiguravatelj ili sud ili drugo nadležno tijelo kojim se služi osiguravatelj u vezi sa tužbama pokrivenima osiguranjem.

Prevoznik je dužan održavati na snazi osiguranje odgovornosti posebno za pokriće ratnih rizika i rizika koji nijesu povezani sa ratom.

Osiguranja iz stava 5 pružaju različiti osiguratelji.

Ovaj se član ne primjenjuje na prevoznika koji obavlja isključivo plovidbu lučkim područjem kako je propisano zakonom.

Izdavanje potvrde obveznog osiguranja

Član 32

Prevoznik iz člana 31 ovog zakona dužan je zatražiti od organizacione jedinice Ministarstva (u daljem tekstu: Lučka kapetanija), u kojoj se vodi upisnik brodova u koji je brod upisan, izdavanje potvrde kojom se potvrđuje da su osiguranje ili druga finansijskagarancija na snazi i u skladu sa odredbama ovog zakona.

Oblik potvrde o održavanju na snazi osiguranja ili druge finansijske garancije i preporučene uslove osiguranja rizika za koje postoji obveza osiguranja iz člana 31 propisuje organ državne uprave nadležan za poslove pomorstva (u daljem tekstu: Ministarstvo),.

Actio directa

Član 33

Tužba na naknadu štete obuhvaćene obveznim osiguranjem ili drugom finansijskom garancijom u skladu sa članom 31 ovog zakona može se pokrenuti direktno protiv osiguravatelja ili drugog lica koje daje finansijsku garanciju.

Osiguratelj odgovornosti prevoznika ili drugo lice koja daje finansijsku garanciju zadržava pravo na ograničenje odgovornosti iz člana 31 ovog zakona, čak i ako prevoznik ili stvarni prevoznik izgubi pravo na ograničenje odgovornosti.

Tuženik može isticati prigovore (osim stečaja ili likvidacije) na koja bi prevoznik imao pravo u skladu s ovim zakonom, uključujući prigovor da je šteta nastala zbog namjerne greške osiguranika.

Tuženik nema pravo isticati druge prigovore na koje bi mogao imati pravo u postupcima koje pokreće osiguranik protiv tuženika.

Tuženik u svakom slučaju ima pravo zahtijevati da prevoznik i stvarni prevoznik učestvuju u postupku.

Gubitak prava na ograničenje odgovornosti

Član 34

Prevoznik gubi pravo da se koristi ograničenjem odgovornosti propisanim ovim zakonom ako se dokaže da je šteta nastala zbog radnje ili propusta koje je prevoznik učinio, bilo u namjeri da pruzrokuje štetu bilo bezobzirno znajući da bi šteta vjerojatno mogla nastati.

Odredbe stava 1 ovog člana primjenjuju se i na ostala lica koja na osnovu ovog zakona imaju pravo na ograničenje odgovornosti za štetu kao i prevoznik.

Kamate i troškovi postupka

Član 35

Kamate i troškovi postupka dosuđeni putniku u parnici za naknadu štete zbog smrti ili tjelesne ozljede putnika, oštećenja, manjka ili gubitka prtljaga te zbog zakašnjenja u predaji prtljaga putniku isplaćuje se u punom iznosu, i to pored iznosa koji je prevoznik dužan platiti prema odredbama ovog zakona.

Period prevoza

Članak 36

Prevoz putnika i ručniog prtljaga obuhvaća vrijeme za koje se putnik nalazi na brodu, vrijeme za koje se obavljaju radnje ukrcavanja i iskrcavanja putnika te vrijeme za koje se obavlja prevoz putnika vodenim putem od obale do broda i obratno, ako je cijena tog sporednog prevoza uračunata u cijenu putne karte, ili ako prevoznik stavi putniku na raspolaganje brod koji se iskorištava za taj prevoz. Prevoz putnika ne

obuhvaća vrijeme za koje se putnik nalazi u putničkoj lučkoj stanici ili na kakvom drugom lučkom uređaju na obali.

Osim vremena iz stava 1 ovog člana prevoz ručne prtljage obuhvaća i vrijeme za koje se putnik nalazi u putničkoj lučkoj stanici ili na kakvom drugom lučkom uređaju na obali ako je prevoznik primio ručni prtljag, a nije ga predao putniku.

Prevoz ostalog prtljaga koji nije ručni obuhvaća vrijeme od trenutka kad je prevoznik prtljaga na kopnu ili brodu primio do trenutka kad ga je predao putniku.

Pravo na ograničenje odgovornosti drugih lica

Član 37

U svim slučajevima kad se lica koja rade za prevoznika ili za stvarnog prevoznika mogu, prema odredbama člana 28 stava 2 ovog zakona, pozvati na ograničenje odgovornosti kako je propisano ovim zakonom, ukupn iznos odštete koji se može dobiti od prevoznika, ili eventualno od stvarnog prevoznika i lica koja rade za njih ne može preći to ograničenje.

Kogentnost odredaba o odgovornosti

Član 38

Svaka ugovorna odredba zaključena prije nastupanja slučaja koji je prouzrokovao smrt ili tjelesnu ozljedu putnika ili oštećenje, manjak ili gubitak njegovog prtljaga ili zakašnjenje u predaji prtljaga putniku, sa svrhom oslobođenja prevoznika odgovornosti prema putniku ili određivanja nižeg iznosa ograničenja odgovornosti od iznosa određenog odredbama ovoga zakona, osim iznosa ograničenja iz člana 30 ovog zakona, ili radi prenošenja na drugog tereta dokazivanja koji pada na prevoznika ništava je.

Kumulacija pravnih osnova

Član 39

Odredbe čl. 19, 20, 21, 24, 26, 27 i 28 ovog zakona primjenjuju se na sve ugovorne i vanugovorne zahtjeve koji su po bilo kojoj osnovi postavljeni prema prevozniku za štetu prouzrokovanu smrću ili tjelesnom ozljedom putnika, za oštećenje, manjak ili gubitak prtljaga te za štetu zbog zakašnjenja u predaji prtljaga putniku.

Informisanje putnika

Član 40

Ne dovodeći u pitanje zakonske obveze organizatora turističkih putovanja, prevoznik i/ili stvarni prevoznik osigurava da putnici dobiju odgovarajuće i razumljive informacije o njihovim pravima u skladu sa ovim zakonom.

Informacije iz stava 1 ovog člana osiguravaju se na svim prodajnim mjestima, uključujući i telefonsku i internetsku prodaju.

Ako je mjesto isplovljavanja na teritoriji Crne Gore, informacije se osiguravaju prije isplovljavanja. U svim drugim slučajevima, informacije se osiguravaju najkasnije po isplovljavanju. U mjeri u kojoj prevoznik pruža informacije koje se zahtijevaju u skladu sa ovim članom, stvarni prevoznik nema obvezu pružanja tih informacija i obrnuto.

Informacije se pružaju u najprikladnijem obliku.

III. PRAVA LICA SA INVALIDITETOM I LICA SMANJENE POKRETLJIVOSTI

Područje primjene

Član 41

Odredbe Glave III i IV ovog Zakona primjenjuju se na putnike koji putuju putničkim brodom:

- 1) iz luke ukrcaja u Crnoj Gori;
- 2) iz luke ukrcaja izvan Crne Gore, ako je luka iskrcaja u Crnoj Gori, a prevoz obavlja crnogorski putnički brod;
- 3) na kružnom putovanju ako je luka ukrcaja u Crnoj Gori.

Izuzeće od primjene

Član 42

Odredbe Glave III. Zakona ne primjenjuju se na putnike koji putuju na:

- 1) brodu čiji minimalni broj članova posade nije veći od tri ili ako je dužina prevoza morem ili unutrašnjom plovidbom manja od 500 metara u jednom smjeru;
- 2) brodu koji obavlja izletnička ili putovanja turističkog razgledanja, a koja nijesu kružna putovanja; ili
- 3) brodu koji nije na mehanički pogon, kao i na unikatnom ili pojedinačnoj kopiji istorijskog putničkog

broda konstruisanog prije 1965. godine, koji je izgrađen pretežno od autentičnih materijala i koji je registrovan za prevoz najviše 36 putnika.

Pravo na prevoz

Član 43

Prevoznik, putnička agencija i organizator putovanja ne smiju licu sa invaliditetom ili licu smanjene pokretljivosti odbiti zahtjev za rezervaciju ili izdavanje putne karte i ukrcaj na brod.

Rezervacija i putna karta licima sa invaliditetom i licima smanjene pokretljivosti izdaje se pod istim uslovima koji važe za sve ostale putnike, bez plaćanja dodatnih naknada.

Odbijanje zahtjeva za rezervaciju i ukrcaj na brod

Član 44

Izuzetno od člana 43 stav 1 ovog zakona, prevoznik, putnička agencija ili organizator putovanja može odbiti licu sa invaliditetom i licu smanjene pokretljivosti zahtjev za rezervaciju ili izdavanje putne karte, odnosno ukrcaj na brod:

- 1) iz sigurnosnih razloga utvrđenih međunarodnim ugovorima i drugim propisima i ispunjavanja zahtjeva sigurnosti plovidbe broda koje utvrđuje organ uprave nadležan za pomorsku sigurnost;
- 2) kada zbog konstrukcije putničkog broda ili lučke infrastrukture i opreme, nije moguće obaviti ukrcaj, iskrcaj ili prevoz lica sa invaliditetom i lica smanjene pokretljivosti, na siguran i operativno izvodljiv način.

U slučaju iz stava 1 ovog člana prevoznik, putnička agencija ili organizator putovanja, dužan je da u mjeri koliko je to moguće, pruži licu sa invaliditetom ili licu smanjene pokretljivosti, prihvatljivu alternativnu vrstu prevoza u putničkom saobraćaju ili na kružnim putovanjima istog prevoznika.

U slučaju iz stava 1 ovog člana licu sa invaliditetom ili licu smanjene pokretljivosti koje ima rezervaciju ili putnu kartu, kao i licu u pratnji, prevoznik, putnička agencija ili organizator putovanja dužan je da:

- 1) izvrši povraćaj novca u roku od sedam dana u gotovini ili na drugi odgovarajući način u cjelokupnom iznosu kupljene putne karte za dio puta koji nije izvršen i za izvršene djelove puta kada putovanje više ne služi svrsi u odnosu na putnikov prvobitni plan putovanja;
- 2) obezbijedi najraniji mogući povratni prevoz do mjesta polaska:
 - preusmjeravanjem do konačnog odredišta u skladu sa ugovorom o prevozu, kada je to najranije moguće, bez dodatnih troškova, ili
 - preusmjeravanjem do konačnog odredišta u skladu sa ugovorom o prevozu, na neki kasniji datum koji odgovara putniku.

Odredba stava 3 tačka 2 ovog člana primjenjuje se na putnike čija putovanja čine dio paket aranžmana.

U slučaju preusmjeravanja do alternativne luke, prevoznik je dužan da snosi troškove prevoza putnika iz alternativne luke do luke za koju je napravljena rezervacija.

Prevoznik, putnička agencija ili organizator putovanja može, ukoliko je to potrebno radi sigurnosti plovidbe, zahtijevati da lice sa invaliditetom ili lice smanjene pokretljivosti prati drugo lice, koje je sposobno da licu sa invaliditetom ili licu smanjene pokretljivosti pruži potrebnu pomoć (u daljem tekstu: lice u pratnji).

Prevoz lica u pratnji je besplatan.

U slučaju iz stava 1 ovog člana prevoznik, putnička agencija ili organizator putovanja dužan je da u prihvatljivoj formi obavještenja obavijesti lice sa invaliditetom odnosno lice smanjene pokretljivosti o odbijanju rezervacije, izdavanja ili drugačijeg obezbjeđivanja putne karte, odnosno ukrcaja na brod u roku od pet radnih dana od dana podnošenja zahtjeva za rezervaciju ili izdavanje putne karte, odnosno ukrcaj na brod.

Dostupnost brodu i obavještanje

Član 45

Prevoznik i operator terminala, dužni su da licu sa invaliditetom ili licu smanjene pokretljivosti i licu u pratnji obezbijede odgovarajuće sigurnosne uslove za prilaz brodu.

Prevoznik i operator terminala, dužni su da, na zahtjev organizacija koje zastupaju lica sa invaliditetom ili lica smanjene pokretljivosti, objave u prihvatljivoj formi obavještenja uslove iz stava 1 ovog člana na jezicima na kojima se obavještavaju svi putnici.

Organizator putovanja, prilikom organizovanja paket aranžmana za prevoz putnika, dužan je da u prihvatljivoj formi obavještenja upozna lice sa invaliditetom ili lice smanjene pokretljivosti, kao i lice u pratnji sa uslovima za prilaz brodu.

Prevoznik, putnička agencija i organizator putovanja, dužni su da u prihvatljivoj formi obavještenja obezbijede informacije o uslovima prevoza putnika uključujući on-line rezervacije i informacije, kao i uslove za prilaz brodu za prevoz lica sa invaliditetom ili lica smanjene pokretljivosti i lica u pratnji.

Prevoznik, putnička agencija i organizator putovanja, dužni su da na zahtjev lica sa invaliditetom ili

lica smanjene pokretljivosti kojem je potrebna pomoć izdaju pisanu potvrdu da je pomoć obezbijedena.

Pravo na pomoć u lukama i na brodu

Član 46

Prevoznik i operator terminala, dužni su da licu sa invaliditetom ili licu smanjene pokretljivosti obezbijede besplatnu pomoć u lukama prema njihovim potrebama, koja se odnosi na prilaz, ukrcaj, iskrcaj i boravak na brodu.

Pomoć iz stava 1 ovog člana odnosi se na pomoć za:

- prijavu dolaska u lučki terminal, ako je to moguće;
- kretanje od ulaza do mjesta za prijavu, ako postoji ili do broda;
- prijavu prtljaga odnosno dolaska do mjesta za prijavu, ako postoji ili do broda;
- ukrcaj na brod, putem dizalica, invalidskih kolica ili na drugi način;
- smještaj lica sa invaliditetom ili lica smanjene pokretljivosti i smještaj i preuzimanje prtljaga;
- kretanje od mjesta smještaja do mjesta iskrcaja sa broda;
- iskrcaj sa broda, putem dizalica, invalidskih kolica ili na drugi način;
- prihvatanje prtljaga i prolazak carinskih i graničnih kontrola;
- kretanje od prostora za preuzimanje prtljaga ili za iskrcaj do označenog izlaza;
- pristup toaletnim prostorijama.

Ako licu sa invaliditetom ili licu smanjene pokretljivosti pomoć pruža lice u pratnji, na zahtjev tog lica prevoznik i operator terminala, dužni su da mu pruže pomoć, kod ukrcaja i iskrcaja i pri rukovanju opremom za kretanje, uključujući i korišćenje električnih invalidskih kolica, privremenu zamjenu oštećene ili izgubljene opreme za kretanje, kao i brigu o psima pomagačima, kada je to neophodno i pružanje odgovarajućih obavještenja za ukrcaj i iskrcaj.

Prevoznik je, dužan da licu sa invaliditetom ili licu smanjene pokretljivosti obezbijedi besplatnu pomoć na brodu prema njihovim potrebama.

Pomoć iz stava 4 ovog člana odnosi se na:

- 1) prevoz pasa pomagača na brodu shodno propisima države zastave broda;
- 2) prevoz medicinske opreme i opreme za kretanje potrebne licu sa invaliditetom ili licu smanjene pokretljivosti;
- 3) davanje informacija o putovanju;
- 4) ispunjavanje zahtjeva licu sa invaliditetom ili licu smanjene pokretljivosti u pogledu smještaja u mjeri koliko je to izvodljivo i bezbjedno;
- 5) kretanje do toaletnih prostorija;
- 6) smještaj lica u pratnji u neposrednoj blizini lica sa invaliditetom ili lica smanjene pokretljivosti.

Način obezbjeđivanja pomoći

Član 47

Pomoć iz člana 46 ovog zakona obezbjeđuje se ako:

- je prevoznik ili operator terminala, na bilo koji način obaviješten najmanje 48 sati prije ukrcaja na brod, ako nije dogovoren kraći rok;
- se lice sa invaliditetom ili lice smanjene pokretljivosti prijavi u luci ili na određeno mjesto u vrijeme koje prevoznik odredi u pisanoj formi najkasnije 60 minuta prije objavljenog vremena ukrcaja, a ako nije određeno vrijeme ukrcaja, najkasnije 60 minuta prije objavljenog vremena polaska broda, ukoliko nije dogovoren kraći rok.

Lice sa invaliditetom ili lice smanjene pokretljivosti prilikom rezervacije ili kupovine putne karte dužno je da obavjesti prevoznika o posebnim potrebama u odnosu na smještaj, sjedište ili usluge ili o potrebi nošenja medicinske opreme.

Obavještenje iz stava 1 alineja 1 i stava 2 ovog člana, može se dostaviti putničkoj agenciji ili organizatoru putovanja kod kojih je kupljena putna karta za jedno ili više putovanja.

Nakon dobijanja obavještenja iz stava 3 ovog člana, putniku se izdaje potvrda o prijavljivanju potrebe za pružanje pomoći.

Prevoznik i operator terminala dužni su da pruže pomoć licu sa invaliditetom ili licu smanjene pokretljivosti za ukrcaj i iskrcaj na i sa broda i u slučaju kada obavještenja iz stava 3 ovog člana nijesu dostavljena.

Ako lice sa invaliditetom ili lice smanjene pokretljivosti prati pas pomagač, pas se smješta sa tim licem pod uslovom da su prevoznik, putnička agencija ili organizator putovanja o tome obaviješteni.

Način prijema obavještenja

Član 48

Prevoznik, operator terminala, putnička agencija i organizator putovanja, dužni su da na prodajnim

mjestima, uključujući telefonsku i internet prodaju, obezbijede prijem obavještenja iz člana 47 stav 1 alineja 1 i stav 2 ovog zakona.

Obavještenje iz člana 47 stav 1 alineja 1 i stav 2 ovog zakona putnička agencija ili organizator putovanja su dužni da dostave prevozniku ili operatoru terminala.

Prevoznik ili operator terminala, dužni su da odrede i označe mjesto unutar ili izvan putničkog terminala na kojem lice sa invaliditetom ili lice smanjene pokretljivosti može najaviti dolazak i zatražiti pomoć.

Standardi kvaliteta za pružanje pomoći

Član 49

Prevoznik i operator terminala koji upravlja terminalom ili prevozom sa više od 100.000 putnika u prethodnoj kalendarskoj godini, dužni su da primijene standarde kvaliteta za pomoć licima sa invaliditetom ili licima smanjene pokretljivosti.

Standardi kvaliteta iz stava 1 ovog člana, određuju se u skladu sa međunarodno priznatim standardima i pravilima ponašanja o olakšavanju prevoza lica sa invaliditetom ili lica smanjene pokretljivosti i u skladu sa preporukama Međunarodne pomorske organizacije (IMO) o konstrukciji i radu putničkih brodova koji odgovaraju potrebama starijih lica i lica sa invaliditetom.

Standarde kvaliteta iz stava 1 ovog člana, prevoznik i operator terminala objavljuju na internet stranici, u prihvatljivoj formi obavještenja na jezicima kojima se obavještavaju putnici.

Osposobljavanje članova posade za pružanje pomoći licima sa invaliditetom ili licima smanjene pokretljivosti

Član 50

Prevoznik, a po potrebi i operator terminala, dužni su da osposobe članove posade broda i zaposlene na terminalu, uključujući i druge zaposlene na brodu i terminalu za pružanje pomoći licima sa invaliditetom ili licima smanjene pokretljivosti, a naročito za:

- pružanje pomoći korisnicima invalidskih kolica prilikom kretanja i premještanja u i iz kolica;
- pružanje pomoći licima sa invaliditetom ili licima smanjene pokretljivosti koji putuju sami ili koji putuju sa psima pomagačima, uključujući i potrebe tih pasa;
- pružanje pomoći u pogledu tehnika koje se koriste u pratnji putnika sa oštećenjem vida i postupanja sa psima pomagačima, uključujući i njihov prevoz;
- rukovanje i korišćenje opreme koja se koristi za pomoć licima sa invaliditetom ili licima smanjene pokretljivosti pri ukrcaju i iskrcaju i tokom boravka na brodu;
- pružanje prve pomoći.

Naknada štete u slučaju gubitka ili oštećenja opreme za kretanje

Član 51

Prevoznik i operator terminala, odgovorni su za štetu u slučaju gubitka ili oštećenja opreme potrebne za kretanje ili druge opreme koju koristi lice sa invaliditetom ili lice smanjene pokretljivosti, ako je šteta prouzrokovana greškom ili nepažnjom prevoznika ili operatora terminala.

Visina naknada štete iz stava 1 ovog člana, određuje se u visini vrijednosti opreme, odnosno visini troškova popravke opreme, kada je to primjenjivo.

Prevoznik i operator terminala, dužni su da, u slučaju iz stava 1 ovog člana, privremeno obezbijede u što kraćem roku odgovarajuću zamjenu opreme do isplate naknade štete iz stava 2 ovog člana.

IV. PRAVA PUTNIKA U SLUČAJU OTKAZIVANJA ILI KAŠNJENJA POLASKA I DOLASKA BRODA

Obaveze prevoznika i operatora terminala u slučaju otkazivanja ili kašnjenja polaska broda

Član 52

U slučaju otkazivanja ili kašnjenja u polasku putničkog broda ili broda na kružnom putovanju, putnike koji polaze sa putničkog terminala ili iz luke, prevoznik ili operator terminala, dužni su da putem razglasa obavijeste najkasnije 30 minuta od predviđenog vremena isplavljenja, a o očekivanom vremenu polaska i dolaska na odredište nakon što te informacije budu poznate.

Prevoznik ili operator terminala, dužni su da putnike koji zbog otkazivanja ili kašnjenja broda propuste povezanu prevoznu uslugu na prodajnim mjestima obavijeste o alternativnim vezama kojima mogu završiti svoje putovanje.

Prevoznik ili operator terminala dužni su da obezbijede potrebna obavještenja iz st. 1 i 2 ovog člana u prihvatljivoj formi obavještenja licima sa invaliditetom ili licima smanjene pokretljivosti shodno standardu kvaliteta za pomoć licima sa invaliditetom ili licima smanjene pokretljivosti.

Pomoć u slučaju otkazanog polaska ili zakašnjenja u polasku Član 53

U slučaju kada prevoznik sa pravom očekuje da će putnički prevoz ili kružno putovanje biti otkazano ili će početak putovanja kasniti za više od 90 minuta od vremena predviđenog plovidbenim redom, prevoznik je dužan da putnicima koji polaze sa putničkog terminala obezbijedi besplatni obrok ili osvježavajuće napitke ako su dostupni ili se mogu dostaviti, prema mogućnostima u zavisnosti od vremena čekanja putnika na terminalu.

U slučaju otkazivanja ili kašnjenja u polasku putničkog broda ili broda na kružnom putovanju, gdje je neophodan smještaj putnika u trajanju od jednog ili više noćenja, prevoznik je dužan da pored obaveza iz stava 1 ovog člana, obezbijedi i besplatan odgovarajući smještaj na brodu ili na kopnu i prevoz od putničkog terminala do smještajnog objekta i nazad.

Prevoznik može ograničiti troškove smještaja na kopnu, uključujući i troškove prevoza od putničkog terminala do smještajnog objekta i nazad, po putniku za noć na iznos od 80 EUR-a, a najviše za tri noćenja.

Odredbe stava 1, 2 i 3 ovog člana ne primjenjuju se na putnike sa otvorenim putnim kartama sve dok vrijeme polaska nije određeno, osim za putnike koji imaju višekratnu ili sezonsku putnu kartu i ako je putnik obaviješten o otkazivanju ili kašnjenju prije kupovine putne karte ili ako je za otkazivanje ili kašnjenje odgovoran putnik.

Odredbe stava 2 i 3 ovog člana, ne primjenjuju se kada prevoznik dokaže da su otkazivanje ili kašnjenje prouzrokovani vremenskim uslovima koji ugrožavaju sigurnost plovidbe broda.

Prevoznik je dužan da u slučajevima iz stava 1, 2 i 3 ovog člana posveti posebnu pažnju za potrebe lica sa invaliditetom, lica smanjene pokretljivosti i svim licima u pratnji.

Pravo na refundiranje cijene putne karte i preusmjeravanje Član 54

Putnik ima pravo, u slučaju kada prevoznik sa pravom očekuje da će putnički prevoz ili kružno putovanje biti otkazano ili će početak kasniti za više od 90 minuta od vremena predviđenog plovidbenim redom, prema sopstvenom izboru, na:

- refundiranje cijene putne karte i ako je potrebno, najraniji mogući besplatni povratni prevoz do mjesta polaska u skladu sa ugovorom o prevozu;
- preusmjeravanje prevoza do konačnog odredišta, pod uslovima prevoza u skladu sa ugovorom o prevozu, kada je najranije moguće i bez dodatnih troškova.

Putnik, ako putnički prevoz ili kružno putovanje kasni za više od 90 minuta od vremena predviđenog plovidbenim redom, ima pravo na refundiranje cijene putne karte ili preusmjeravanje u skladu sa stavom 1 ovog člana.

Prevoznik je dužan da refundira cijenu putne karte u roku od sedam dana od dana podnošenja zahtjeva za refundiranje u gotovini ili na drugi odgovarajući način u cjelokupnom iznosu kupljene putne karte za dio puta koji nije izvršen i za izvršene djelove puta kada putovanje više ne služi svrsi u odnosu na putnikov prvobitni plan putovanja.

Odredbe st. 1, 2 i 3 ovog člana ne primjenjuju se na putnike sa otvorenim putnim kartama sve dok vrijeme polaska nije određeno, osim za putnike koji imaju višekratnu ili sezonsku putnu kartu.

Naknada u slučaju kašnjenja u dolasku Član 55

Ako dođe do kašnjenja u dolasku na krajnje odredište u odnosu na vrijeme koje je predviđeno ugovorom o prevozu, putnik pored prava na prevoz, može zahtijevati i naknadu od prevoznika.

Minimalni iznos naknade iz stava 1 ovog člana iznosi 25% od cijene putne karte u slučajevima kada kašnjenje traje najmanje:

- 1) jedan sat ako putovanje prema plovidbenom redu traje najviše četiri sata;
- 2) dva sata ako putovanje prema plovidbenom redu traje od četiri do najviše osam sati;
- 3) tri sata ako putovanje prema plovidbenom redu traje od osam do najviše 24 sata; ili
- 4) šest sati ako putovanje prema plovidbenom redu traje više od 24 sata.

Ako kašnjenje u dolasku dvostruko premašuje vrijeme iz stava 2 ovog člana, naknada iznosi 50% od cijene putničke karte.

Putnici koji imaju višekratnu ili sezonsku putničku kartu mogu zahtijevati odgovarajuću naknadu u slučaju uzastopnog kašnjenja u skladu sa uslovima putovanja koje određuje prevoznik.

Naknada za kašnjenje iz st. 2 i 3 ovog člana isplaćuje se u roku od 30 dana od dana podnošenja zahtjeva za naknadu u gotovini ili na neki drugi način, uz saglasnost putnika.

Odredbe st. 1 do 5 ovog člana ne primjenjuju se na putnike sa otvorenim putnim kartama sve dok vrijeme polaska nije određeno, osim za putnike koji imaju višekratnu ili sezonsku putnu kartu, ako je putnik

obaviješten o otkazivanju ili kašnjenju prije kupovine putne karte ili ako je za otkazivanje ili kašnjenje odgovoran putnik i kada prevoznik dokaže da su otkazivanje i kašnjenje prouzrokovani vremenskim uslovima koji ugrožavaju sigurnost plovidbe broda ili vanrednim okolnostima koje sprječavaju uredno vršenje putničkog prevoza, a koje se ne bi mogle izbjeći ni preduzimanjem potrebnih radnji i mjera.

Naknada cijene karte iz st. 2 i 3 ovog člana ne smije se umanjivati za troškove finansijskih transakcija i naknada, telefonskih troškova ili markica.

Prevoznik može da odredi minimalni iznos cijene putne karte do najviše 6 EUR-a, ispod kojeg se ne isplaćuje naknada za kašnjenje.

Obavještenja o pravima putnika

Član 56

Prevoznik i operator terminala, dužni su da putnike obavještavaju o pravima putnika utvrđenim ovim zakonom, na crnogorskom i drugim jezicima koji su u službenoj upotrebi u Crnoj Gori i engleskom jeziku i u prihvatljivoj formi obavještenja za lica sa invaliditetom ili lica smanjene pokretljivosti.

Obavještenje iz stava 1 ovog člana sadrži i način podnošenja prigovora u slučaju neispunjavanja obaveza prevoznika i operatora terminala utvrđenim ovim zakonom.

Prigovor iz stava 2 ovog člana podnosi se prevozniku odnosno operatoru terminala u roku od dva mjeseca od dana izvršenja prevoza, odnosno dana kada je trebalo da se izvrši prevoz.

Prevoznik ili operator terminala dužni su da o prigovoru iz stava 2 ovog člana odluče u roku od 30 dana od dana prijema prigovora.

Odluka o prigovoru iz stava 4 ovog člana dostavlja se putniku u roku od 60 dana od dana prijema prigovora.

Ako prevoznik ili operator terminala odbiju prigovor iz stava 2 ovog člana, putnik može zbog neostvarivanja prava podnijeti tužbu nadležnom sudu za naknadu štete u skladu sa zakonom kojim se uređuju obligacioni odnosi.

V. NADZOR

Nadzor nad sprovođenjem zakona

Član 57

Nadzor nad sprovođenjem ovog zakona vrši organ državne uprave nadležan za poslove saobraćaja.

Inspeksijski nadzor

Član 58

Poslove inspeksijskog nadzora vrši inspektor za pomorsku privredu.

Inspektor iz stava 1 ovog člana vrši inspeksijski nadzor nad primjenom odredbi ovog zakona od strane putničkih agencija, prevoznika, organizatora putovanja ili operatora terminala na koje je prevoznik prenio obaveze iz ugovora o prevozu.

VI. KAZNENE ODREDBE

Član 59

Novčanom kaznom u iznosu od 1.500 eura do 20.000 eura kazniće se za prekršaj pravno lice, ako:

- 1) prevoznik ne izda putniku putnu kartu, osim ako se prevoz ne vrši na osnovu drugih isprava (član 8 stav 1);
- 2) vrši prodaju karata suprotno članu 8 stav 3 ovog zakona;
- 3) odbije zahtjev za rezervaciju ili izdavanje putne karte i ukrcaj na brod licu sa invaliditetom ili licu smanjene pokretljivosti (član 43 stav 1);
- 4) se rezervacija i putna karta licima sa invaliditetom i licima smanjene pokretljivosti izda pod drugim uslovima u odnosu na uslove koji važe za sve ostale putnike, uz dodatne troškove (član 43 stav 2);
- 5) u slučaju iz člana 44 stav 1 ovog zakona, ne pruži u mjeri koliko je to moguće, licu sa invaliditetom ili licu smanjene pokretljivosti, prihvatljivu alternativnu vrstu prevoza u putničkom saobraćaju ili na kružnim putovanjima istog prevoznika (član 44 stav 2);
- 6) u slučaju iz člana 44 stav 1 ovog zakona, licu sa invaliditetom ili licu smanjene pokretljivosti koje ima rezervaciju ili putnu kartu, kao i licu u pratnji ne izvrši povraćaj novca u roku od sedam dana u gotovini ili na drugi odgovarajući način u cjelokupnom iznosu kupljene putne karte za dio puta koji nije izvršen i za izvršene djelove puta kada putovanje više ne služi svrsi u odnosu na putnikov prvobitni plan putovanja (član 44 stav 3 tačka 1);
- 7) u slučaju iz člana 44 stav 1 ovog zakona, licu sa invaliditetom ili licu smanjene pokretljivosti koje ima rezervaciju ili putnu kartu, kao i licu u pratnji ne obezbijedi najraniji mogući povratni prevoz do mjesta

- polaska u skladu sa članom 44 stav 3 tačka 2 al. 1 i 2 ovog zakona;
- 8) u slučaju preusmjeravanja do alternativne luke, ne nadoknadi troškove prevoza putniku iz alternativne luke do luke za koju je napravljena rezervacija (član 44 stav 5);
 - 9) se prevoz lica u pratnji naplaćuje (član 44 stav 7);
 - 10) u slučaju iz člana 44 stav 1 ovog zakona, u prihvatljivoj formi obavještenja ne obavijestilice sa invaliditetom, odnosno lice smanjene pokretljivosti o odbijanju rezervacije, izdavanju ili drugačijem obezbjeđivanju putne karte, odnosno ukrcaju na brod u roku od pet radnih dana od dana podnošenja zahtjeva za rezervaciju i izdavanja putne karte, odnosno ukrcaja na brod (član 44 stav 8);
 - 11) licu sa invaliditetom ili licu smanjene pokretljivosti i licu u pratnji ne obezbijedi odgovarajuće sigurnosne uslove za prilaz brodu (član 45 stav 1);
 - 12) na zahtjev organizacija koje zastupaju lica sa invaliditetom ili lica smanjene pokretljivosti, ne objave u prihvatljivoj formi obavještenja uslove iz člana 11 stava 1 ovog zakona na jezicima na kojima se obavještavaju svi putnici (član 45 stav 2);
 - 13) prilikom organizovanja paket aranžmana za prevoz putnika, ne upozna u prihvatljivoj formi obavještenja lice sa invaliditetom ili lice smanjene pokretljivosti, kao i lice u pratnji sa uslovima za prilaz brodu (član 45 stav 3);
 - 14) ne obezbijedi u prihvatljivoj formi obavještenja informacije o uslovima prevoza putnika uključujući on-line rezervacije i informacije, kao i uslove za prilaz brodu za prevoz lica sa invaliditetom ili lica smanjene pokretljivosti i lica u pratnji (član 45 stav 4);
 - 15) na zahtjev lica sa invaliditetom ili lica smanjene pokretljivosti kojem je potrebna pomoć, ne izdaju pisanu potvrdu da je pomoć obezbijeđena (član 45 stav 5);
 - 16) licu sa invaliditetom ili licu smanjene pokretljivosti ne obezbijedi besplatnu pomoć u lukama prema njihovim potrebama, a koja se odnosi na prilaz, ukrcaj, iskrcaj i boravak na brodu (član 46 stav 1);
 - 17) licu sa invaliditetom ili licu smanjene pokretljivosti kojem pomoć pruža lice u pratnji, na zahtjev tog lica ne pruži pomoć kod ukrcaja i iskrcaja i pri rukovanju opremom za kretanje, uključujući i korišćenje električnih invalidskih kolica, privremenu zamjenu oštećene ili izgubljene opreme za kretanje, kao i brigu o psima pomagačima i kada je to neophodno i pružanje odgovarajućih obavještenja za ukrcaj i iskrcaj (član 46 stav 3);
 - 18) nakon dobijanja obavještenja iz člana 47 stava 3 ovog zakona, putniku ne izda potvrdu o prijavljivanju potrebe za pružanje pomoći (član 47 stav 4);
 - 19) ne pruži pomoć licu sa invaliditetom ili licu smanjene pokretljivosti za ukrcaj i iskrcaj na i sa broda i u slučaju kada obavještenja iz člana 47 stava 3 ovog zakona nijesu dostavljena (član 47 stav 5);
 - 20) na prodajnim mjestima, uključujući telefonsku i internet prodaju, ne obezbijedi prijem obavještenja iz člana 47 stav 1 alineja 1 i člana 47 stav 2 ovog zakona (član 48 stav 1);
 - 21) obavještenje iz člana 47 stav 1 alineja 1 i člana 47 stav 2 ne dostavi prevozniku ili operatoru terminala (član 48 stav 2);
 - 22) ne odredi i označi mjesto unutar ili izvan putničkog terminala na kojem lice sa invaliditetom ili lice smanjene pokretljivosti može najaviti dolazak i zatražiti pomoć (član 48 stav 3);
 - 23) ne primijene standarde kvaliteta za pomoć licima sa invaliditetom ili licima smanjene pokretljivosti (član 49 stav 1)
 - 24) standarde kvaliteta iz člana 49 stav 1 ovog zakona, ne odredi u skladu sa međunarodno priznatim standardima i pravilima ponašanja o olakšavanju prevoza lica sa invaliditetom ili lica smanjene pokretljivosti i u skladu sa preporukama Međunarodne pomorske organizacije (IMO) o konstrukciji i radu putničkih brodova koji odgovaraju potrebama starijih lica i lica sa invaliditetom (član 49 stav 2);
 - 25) standarde kvaliteta iz člana 49 stav 1 ovog zakona ne objavi na internet stranici, u prihvatljivoj formi obavještenja, na jezicima na kojima se obavještavaju putnici (član 49 stav 3);
 - 26) ne osposobi članove posade broda i zaposlene na terminalu, uključujući i druge zaposlene na brodu i terminalu, za pružanje pomoći licima sa invaliditetom ili licima smanjene pokretljivosti (član 50 stav 1);
 - 27) u slučaju iz člana 51 stav 1 ovog zakona, privremeno ne obezbijedi u što kraćem roku odgovarajuću zamjenu opreme do isplate naknade štete iz člana 51 stav 2 ovog zakona (člana 51 stav 3);
 - 28) u slučaju otkazivanja ili kašnjenja u polasku putničkog broda ili broda na kružnom putovanju, putnike koji polaze sa putničkog terminala ili iz luke, ne obavještenja putem razglasa o kašnjenju najkasnije 30 minuta od predviđenog vremena isplavljenja, a o očekivanom vremenu polaska i dolaska na odredište, nakon što te informacije budu poznate (član 52 stav 1);
 - 29) putnike koji zbog otkazivanja ili kašnjenja broda propuste povezanu prevoznu uslugu na prodajnim mjestima ne obavještenja o alternativnim vezama kojima mogu završiti svoje putovanje (član 52 stav 2);
 - 30) ne obezbijedi potrebna obavještenja iz člana 52 st. 1 i 2 ovog zakona, u prihvatljivoj formi, licima sa invaliditetom ili licima smanjene pokretljivosti na njima prikladan način shodno standardu kvaliteta

- za pomoć licima sa invaliditetom ili licima smanjene pokretljivosti (član 52 stav 3);
- 31) u slučaju kada je očigledno da će putnički prevoz ili kružno putovanje biti otkazano ili će početak putovanja kasniti za više od 90 minuta od vremena predviđenog plovidbenim redom, putnicima koji polaze sa putničkog terminala ne obezbijedi besplatni obrok ili osvježavajuće napitke ako su dostupni ili se mogu dostaviti prema mogućnostima, u zavisnosti od vremena čekanja putnika na terminalu (član 53 stav 1);
 - 32) u slučaju otkazivanja ili kašnjenja u polasku putničkog broda ili broda na kružnom putovanju, gdje je neophodan smještaj putnika u trajanju od jednog ili više noćenja, prevoznik pored obaveza iz člana 53 stav 1 ovog zakona, ne obezbijedi i besplatan odgovarajući smještaj na brodu ili na kopnu i prevoz od putničkog terminala do smještajnog objekta i nazad (član 53 stav 2);
 - 33) ne refundira cijenu putne karte u roku od sedam dana od dana podnošenja zahtjeva za refindiranje u gotovini ili na drugi odgovarajući način u cjelokupnom iznosu kupljene putne karte za dio puta koji nije izvršen i za izvršene djelove puta kada putovanje više ne služi svrsi u odnosu na putnikov prvobitni plan putovanja (član 54 stav 3);
 - 34) naknadu navedenu u članu 55 st. 2 i 3 ovog zakona, ne isplati putniku u gotovini ili na neki drugi način, uz njegovu saglasnost, u roku od 30 dana od dana podnošenja zahtjeva za naknadu (član 55 stav 5);
 - 35) ne obavještava putnike o njihovim pravima utvrđenim ovim zakonom, na crnogorskom i drugim jezicima koji su u službenoj upotrebi u Crnoj Gori i engleskom jeziku i na način koji je dostupan i za lica sa invaliditetom ili lica smanjene pokretljivosti (član 56 stav 1);
 - 36) o prigovoru iz člana 56 stava 2 ovog zakona ne odluči u roku od 30 dana od dana prijema prigovora (član 56 stav 4);
 - 37) se odluka o prigovoru iz člana 56 stav 4 ovog zakona ne dostavi putniku u roku od 60 dana od dana prijema prigovora (član 56 stav 5).

VII. PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Rok za donošenje propisa

Član 60

Ministarstvo će donijeti podzakonske akte za sprovođenje ovog zakona u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Započeti postupci

Član 61

Postupci koji su pokrenuti prije stupanja na snagu ovog zakona okončaće se po propisima koji su važili do dana stupanja na snagu ovog zakona.

Zastara potraživanja

Član 62

Potraživanja za štetu zbog smrti ili tjelesne ozljede putnika ili zbog gubitka ili oštećenja prtljage ili vozila zastarijeva nakon isteka razdoblja od dvije godine.

Vrijeme potraživanja računa se na sljedeći način:

- (a) u slučaju tjelesne ozljede, od dana iskrcaja putnika;
- (b) u slučaju smrti putnika koja je nastala tokom prevoza, od dana kada se putnik trebao iskrcati, a u slučaju tjelesne ozljede koja se dogodila tokom prevoza, zbog koje je nastupila smrt putnika nakon njegova iskrcaja, od dana smrti, pod uslovom da to razdoblje ne prelazi tri godine od dana iskrcaja;
- (c) u slučaju gubitka ili oštećenja prtljage ili vozila, od dana iskrcaja ili od dana kada se iskrcaj trebao obaviti, u zavisnosti od toga što je kasnije.

Tužbeni zahtjev za potraživanja iz stava 1 ovog člana ne može se podnijeti nakon isteka bilo kojeg od sljedećih rokova:

- (a) pet godina od dana iskrcaja putnika ili od dana kada se iskrcaj trebao obaviti, u zavisnosti od toga što je kasnije; ili ako je sljedeći rok raniji;
- (b) tri godine od dana kada je tuženik znao ili je objektivno trebao znati za ozljedu, gubitak ili štetu nastalu zbog nezgode.

Nezavisno o st. 1, 2 i 3 ovog člana, rok zastare može se produžiti izjavom prevoznika ili dogovorom stranaka nakon nastanka razloga za tužbu.

Izjava ili dogovor moraju biti u pisanom obliku.

Prestanak važenja propisa

Član 63

Danom stupanja na snagu ovog zakona prestaje primjena odredaba čl. 643 do 718 Zakona o pomorskoj i unutrašnjoj plovidbi ("Službeni listi SRJ", br. 12/98, 44/99, 74/99 i 73/00) i prestaje da važi Zakon o pravima putnika u pomorskoj i unutrašnjoj plovidbi („Službeni list Crne Gore“, broj 76/20).

Stupanje na snagu

Član 64

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom listu Crne Gore".

OBRAZLOŽENJE

I. Ustavni osnov za donošenje zakona

Ustavni osnov za donošenje ovog zakona sadržan je u članu 16 tačka 5 Ustava Crne Gore, kojim je propisano da se Zakonom uređuju pitanja od interesa za Crnu Goru.

II. Razlozi za donošenje zakona

Donošenje zakona uslovljeno je Programom za pristupanje Crne Gore Evropskoj uniji.

U ovoj godini u okviru Indicative guidelines to support progress on provisional closure of Chapters 14 and 21, postavljen je zahtjev da Crna Gora mora da usvoji sve neophodne nacionalne mjere za sprovođenje propisa EU u vezi sa pravima putnika. U tom smislu neophodno je da se crnogorski zakonski okvir u oblasti prava putnika u potpunosti uskladi sa:

- Uredbom (EU) br. 1177/2010 Evropskog Parlamenta i Vijeća od 24. novembra 2010. o pravima putnika kada putuju morem ili unutrašnjim plovnim putevima i o izmjeni Uredbe (EZ) br. 2006/2004
- Uredbom (EZ) br. 392/2009 Evropskog parlamenta i Vijeća od 23. aprila 2009. o odgovornosti prevoznika u prevozu putnika morem u slučaju nesreća.

Zakon o pravima putnika u pomorskoj i unutrašnjoj plovidbi („Službeni list Crne Gore“, broj 76/20) usklađen je sa Uredbom (EU) br. 1177/2010. Međutim, pristupilo se izradi novog zakona, radi potpune usklađenosti i sa Uredbom (EZ) br. 392/2009.

Predlogom zakona uređuje se ugovor o prevozu putnika, prtljaga i vozila morem, kao i prevoz putnika i prtljaga u plovidbi unutrašnjim plovnim putevima.

Odredbe ovog zakona primjenjuju se na svaki prevoz putnika unutar Crne Gore brodom ako:

- d) brod vije zastavu Crne Gore ili je upisan u upisnik brodova Crne Gore;
- e) je ugovor o prevozu putnika zaključen u Crnoj Gori;
- f) je mjesto isplavljanja ili odredište, prema ugovoru o prevozu putnika, na teritoriju Crne Gore.

Takođe zakonom se uređuju prava putnika u slučajevima otkazivanja i kašnjenja putovanja u polasku i kašnjenja putovanja u dolasku, zabrana diskriminacije lica sa invaliditetom i lica smanjene pokretljivosti obzirom na uslove prevoza koje nudi prevoznik kao i pravo tih lica na pomoć kada putuju morem ili unutrašnjim plovnim putevima i obaveza pružanja informacija putnicima, žalbena procedura i opšti uslovi sprovođenja.

III. Usaglašenost sa pravnom tekovinom Evropske Unije i potvrđenim međunarodnim konvencijama

U Predlogu zakona o ugovoru u prevozu putnika morem primjenjeni su propisi Evropske Unije (EU) i relevantne i obavezujuće međunarodne konvencije (uključujući i njihove protokole) iz ove oblasti, i to:

- Uredba (EU) br. 1177/2010 Evropskog Parlamenta i Vijeća od 24. novembra 2010. o pravima putnika kada putuju morem ili unutrašnjim plovnim putevima i o izmjeni Uredbe (EZ) br. 2006/2004,
- Uredba (EZ) br. 392/2009 Evropskog parlamenta i Vijeća od 23. aprila 2009. o odgovornosti prevoznika u prevozu putnika morem u slučaju nesreća,
- Atenska konvencija o prevozu putnika i njihovog prtljaga morem iz 1974., kako je izmijenjena Protokolom iz 2002. (Atenska konvencija),
- Protokol Konvencije o ograničenju odgovornosti za pomorska potraživanja iz 1996 (LLMC Protocol 1996).

IV. Objašnjenje osnovnih pravnih instituta

U glavi I. Osnovne odredbe, propisani su: predmet zakona, primjena zakona, kao i značenje izraza.

U glavi II. propisani su ugovori o prevozu putnika, prtljaga i vozila.

U glavi III. propisane su odredbe koje se odnose na prava lica sa invaliditetom i lica smanjene pokretljivosti.

U glavi IV. propisane su odredbe koje se odnose na prava putnika u slučaju otkazivanja ili kašnjenja polaska i dolaska broda.

U gl. V, VI i VII propisane su odredbe koje se odnose na nadzor, kaznene odredbe i prelazne i završene odredbe.

V. Procjena finasijskih sredstva za sprovođenje zakona

Za sprovođenje ovog zakona nije potrebno obezbijediti dodatna finasijska sredstva iz budžeta Crne Gore.

IZVJEŠTAJ O SPROVEDENOJ ANALIZI PROCJENE UTICAJA PROPISA	
PREDLAGAČ PROPISA	Ministarstvo pomorstva
NAZIV PROPISA	Nacrt Zakona o ugovoru o prevozu putnika morem
1. Definisane probleme <ul style="list-style-type: none"> - Koje probleme treba da riješi predloženi akt? - Koji su uzroci problema? - Koje su posljedice problema? - Koji su subjekti oštećeni, na koji način i u kojoj mjeri? - Kako bi problem evoluirao bez promjene propisa ("status quo" opcija)? 	
<p>Donošenje zakona uslovljeno je Programom za pristupanje Crne Gore Evropskoj uniji. U ovoj godini u okviru Indicative guidelines to support progress on provisional closure of Chapters 14 and 21, postavljen je zahtjev da Crna Gora mora da usvoji sve neophodne nacionalne mjere za sprovođenje propisa EU u vezi sa pravima putnika. U tom smislu neophodno je da se crnogorski zakonski okviri u oblasti prava putnika u potpunosti usklade sa:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Uredbom (EU) br. 1177/2010 Evropskog Parlamenta i Vijeća od 24. novembra 2010. o pravima putnika kada putuju morem ili unutrašnjim plovnim putevima i o izmjeni Uredbe (EZ) br. 2006/2004 - Uredbom (EZ) br. 392/2009 Evropskog parlamenta i Vijeća od 23. aprila 2009. o odgovornosti prevoznika u prevozu putnika morem u slučaju nesreća. <p>Zakon o pravima putnika u pomorskoj i unutrašnjoj plovidbi („Službeni list Crne Gore“, broj 76/20) usklađen je sa Uredbom (EU) br. 1177/2010. Međutim, radi potpune usklađenosti i sa Uredbom (EZ) br. 392/2009, pristupilo se izradi novog zakona. Nacrtom zakona uređuje se ugovor o prevozu putnika, prtljaga i vozila morem, kao i prevoz putnika i prtljaga u plovidbi unutrašnjim plovnim putevima.</p> <p>Odredbe ovog zakona primjenjuju se na svaki prevoz putnika unutar Crne Gore brodom ako:</p> <ol style="list-style-type: none"> a) brod vije zastavu Crne Gore ili je upisan u upisnik brodova Crne Gore; b) je ugovor o prevozu putnika zaključen u Crnoj Gori; c) je mjesto isplavljanja ili odredište, prema ugovoru o prevozu putnika, na teritoriju Crne Gore. <p>Takođe zakonom se uređuju prava putnika u slučajevima otkazivanja i kašnjenja putovanja u polasku i kašnjenja putovanja u dolasku, zabrana diskriminacije lica sa invaliditetom i lica smanjene pokretljivosti obzirom na uslove prevoza koje nudi prevoznik kao i pravo tih lica na pomoć kada putuju morem ili unutrašnjim plovnim putevima i obaveza pružanja informacija putnicima, žalbena procedura i opšti uslovi sprovođenja. Ukoliko novi zakon ne bude donešen to bi uzrokovalo prije svega problem za zatvaranje Pregovarskog poglavlja 14.</p> <p>Donošenje ovog zakona ima za cilj, između ostalog, osiguranje visokog nivoa zaštite putnika uzimajući u obzir zahtjeve u pogledu zaštite potrošača uopšteno. Ovim zakonom propisuju se uslovi zaštite koju trebaju da imaju svi putnici koji učestvuju u pomorskom prevozu i prevozu unutrašnjim plovnim putevima. Ovim zakonom predviđa se za putnike u pomorskom prijevozu viša i šira zaštita, jer je međunarodnim konvencijama i pravom EU pooštren temelj odgovornosti, iznos ograničenja objektivne odgovornosti i iznos obaveznog osiguranja, a takođe utvrđuje se pravo na direktnu tužbu prema osiguratelju.</p> <p>Ovim zakonom u potpunosti su transponovane:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Uredba (EU) br. 1177/2010 Evropskog Parlamenta i Vijeća od 24. novembra 2010. o pravima putnika kada putuju morem ili unutrašnjim plovnim putevima i o izmjeni Uredbe (EZ) br. 2006/2004, - Uredba (EZ) br. 392/2009 Evropskog parlamenta i Vijeća od 23. aprila 2009. o odgovornosti prevoznika u prevozu putnika morem u slučaju nesreća, <p>Nema oštećenih subjekata.</p> <p>Opcija „status quo“ nije prihvaćena, imajući u vidu razloge zbog kojih se Zakon donosi i koje bi trebale da se riješe, a koje nijesu mogle biti otklonjene bez izmjena zakonskog okvira.</p>	
2. Ciljevi <ul style="list-style-type: none"> - Koji ciljevi se postižu predloženim propisom? 	

- Navesti usklađenost ovih ciljeva sa postojećim strategijama ili programima Vlade, ako je primjenljivo.

Donošenje ovog zakona ima za cilj, između ostalog, osiguranje visokog nivoa zaštite putnika čime bi, u potpunosti trebalo uzeti u obzir zahtjeve u pogledu zaštite potrošača uopšteno. Ovim zakonom propisuju se uslovi zaštite koju trebaju da imaju svi putnici koji učestvuju u pomorskom prevozu i prevozu unutrašnjim plovnim putevima. Putnici bi trebali biti na odgovarajući način obaviješteni u slučaju otkaza ili kašnjenja usluge putničkog prevoza ili kružnog putovanja. To bi obavještenje trebalo pomoći putnicima da organiziraju što je potrebno i, prema potrebi, dođu do informacija o alternativnim vezama.

Lica sa invaliditetom i lica smanjene pokretljivosti, bez obzira na to je li ona prouzrokovana invaliditetom, ili nekim drugom razlogom, trebaju da imaju mogućnost da koriste usluge putničkog prevoza i kružnih putovanja odnosno pravo na slobodno kretanje, slobodu izbora i nediskriminaciju, kao i jednaka prava kao svi ostali građani u pogledu odgovornosti i osiguranja za prijevoz putnika morem.

Prevoznici bi trebali predvidjeti plaćanje odštete putnicima u slučaju otkaza ili kašnjenja putničke usluge, na osnovu postotka cijene putničke karte, osim kada do otkaza ili kašnjenja dolazi zbog vremenskih uslova koji ugrožavaju sigurnu plovidbu brodom ili vanrednih okolnosti koje se ne bi mogle izbjeći čak i da su preduzete sve razumne mjere.

Pomorski prevoz, jedini je način prevoza čije pravno uređenje odgovornosti za smrt ili tjelesnu povredu putnika, uz izuzetke za slučaj pomorske nezgode, počiva na konceptu dokazane krivice. Ovim zakonom propisuju se odredbe u pogledu odgovornosti i osiguranja za prevoz putnika morem.

Cilj koji se postiže ovim zakonom je usklađivanje sa EU propisima i međunarodnim standardima i preporukama čime će se zakonodavstvo u oblasti prava putnika u potpunosti uskladiti sa pravnim okvirom EU i drugim relevantnim međunarodnim obavezama te se zahtijevati maksimalno poštovanje propisanog.

Imajući u vidu pravnu tekovinu EU u dijelu koji se odnosi na pomorstvo, a u vezi poglavlja 14, Ministarstvo je u obavezi da izvrši usklađivanje oblasti koje se odnose na prava putnika, čime se postiže osnovni cilj da se uskladi pravni okvir Crne Gore sa propisima EU i omoguće isti uslovi za sve učesnike u koji učestvuju u prevozu morem.

U Nacrtu zakona o ugovoru o prevozu putnika morem primjenjeni su propisi Evropske Unije (EU) i relevantne i obavezujuće međunarodne konvencije (uključujući i njihove protokole) iz ove oblasti, i to:

- Uredba (EU) br. 1177/2010 Evropskog Parlamenta i Vijeća od 24. novembra 2010. o pravima putnika kada putuju morem ili unutrašnjim plovnim putevima i o izmjeni Uredbe (EZ) br. 2006/2004,
- Uredba (EZ) br. 392/2009 Evropskog parlamenta i Vijeća od 23. aprila 2009. o odgovornosti prevoznika u prevozu putnika morem u slučaju nesreća,
- Atenska konvencija o prevozu putnika i njihovog prtljaga morem iz 1974., kako je izmijenjena Protokolom iz 2002. (Atenska konvencija),
- Protokol Konvencije o ograničenju odgovornosti za pomorska potraživanja iz 1996 (LLMC Protocol 1996).

Obaveza donošenja ovog zakona proizilazi iz Programa pristupanja Crne Gore EU 2025-2026.

3. Opcije

- **Koje su moguće opcije za ispunjavanje ciljeva i rješavanje problema? (uvijek treba razmatrati "status quo" opciju i preporučljivo je uključiti i neregulatornu opciju, osim ako postoji obaveza donošenja predloženog propisa).**
- **Obrazložiti preferiranu opciju?**

Donošenje ovog zakona je predmet usklađivanja zakonskog okvira Crne Gore sa pravnom tekovinom EU, Poglavlja 14v – završnog mjerila 3, ono se smatra prioritarnom obavezom. Zbog značajnih novina koje su propisane predmetnim Predlogom zakona, te razloga svrsishodnosti i praktičnosti, nije se pristupilo izmjenama važećeg zakona, već izradi jedinstvenog propisa, odnosno novog zakona, kojim je materija obuhvaćena u cjelosti.

“Status quo” opcija nije prihvatljiva, a ovo iz razloga što postojeće stanje ne bi doprinijelo ispunjavanju obaveza koje proističu iz Programa pristupanja Crne Gore EU 2025-2026

Imajući u vidu potrebu da se izvrši usklađivanje zakonskog okvira Crne Gore sa pravnom tekovinom EU to je uslovalo izradu novog Zakona o kojim će se stvoriti osnova da se isti primijeni i osiguraju prava putnika na moru i unutrašnjim plovnim putevima Crne Gore. Nacrt zakona uređuje se ugovor o prevozu putnika, prtljaga i vozila morem, kao i prevoz putnika i

prtljaga u plovidbi unutrašnjim plovnim putevima.

Odrebe ovog zakona primjenjuju se na svaki prevoz putnika unutar Crne Gore brodom ako:

d) brod vije zastavu Crne Gore ili je upisan u upisnik brodova Crne Gore;

e) je ugovor o prevozu putnika zaključen u Crnoj Gori;

f) je mjesto isplovljavanja ili odredište, prema ugovoru o prevozu putnika, na teritoriju Crne Gore.

Takođe zakonom se uređuju prava putnika u slučajevima otkazivanja i kašnjenja putovanja u polasku i kašnjenja putovanja u dolasku, zabrana diskriminacije lica sa invaliditetom i lica smanjene pokretljivosti obzirom na uslove prevoza koje nudi prevoznik kao i pravo tih lica na pomoć kada putuju morem ili unutrašnjim plovnim putevima i obaveza pružanja informacija putnicima, žalbena procedura i opšti uslovi sprovođenja.

4. Analiza uticaja

- Na koga će i kako će najvjerojatnije uticati rješenja u propisu - nabrojati pozitivne i negativne uticaje, direktne i indirektne.
- Koje troškove će primjena propisa izazvati građanima i privredi (naročito malim i srednjim preduzećima).
- Da li pozitivne posljedice donošenja propisa opravdavaju troškove koje će on stvoriti.
- Da li se propisom podržava stvaranje novih privrednih subjekata na tržištu i tržišna konkurencija.
- Uključiti procjenu administrativnih opterećenja i biznis barijera.

Zakon o ugovoru o prevozu putnika morem će pozitivno uticati na prava putnika, jer će se nastaviti dobra praksa u dijelu pojednostavljivanja procedura i usklađivanja istih sa međunarodnim i evropskim standardima i pravilima. Donošenjem zakona osiguraće se rješenja za sva lica koja putuju brodovima naznačenim u propisu, sa posebnim naglaskom na posebne uslove za lica sa invaliditetom.

Ovim Zakonom nijesu uvedene dodatne naknade, a prevoznina nije dodatna obaveza nego podrazumijeva iznos naknade koji se plaća prilikom izdavanja putne karte, jer se prevoznik obavezuje da putnika, njegov prtljag i vozilo preveze brodom, a da putnik za to plati prevozninu, odnosno putnu kartu.

Ovaj propis ne utiče na stvaranje novih privrednih subjekata na tržištu.

Nema administrativnih opterećenja i zakon neće stvoriti biznis barijere.

5. Procjena fiskalnog uticaja

- Da li je potrebno obezbjeđenje finansijskih sredstava iz budžeta Crne Gore za implementaciju propisa i u kom iznosu?
- Da li je obezbjeđenje finansijskih sredstava jednokratno, ili tokom određenog vremenskog perioda? Obrazložiti.
- Da li implementacijom propisa proizilaze međunarodne finansijske obaveze? Obrazložiti.
- Da li su neophodna finansijska sredstva obezbijeđena u budžetu za tekuću fiskalnu godinu, odnosno da li su planirana u budžetu za narednu fiskalnu godinu?
- Da li je usvajanjem propisa predviđeno donošenje podzakonskih akata iz kojih će proisteći finansijske obaveze?

- Da li će se implementacijom propisa ostvariti prihod za budžet Crne Gore?
- Obrazložiti metodologiju koja je korišćenja prilikom obračuna finansijskih izdataka/prihoda.
- Da li su postojali problemi u preciznom obračunu finansijskih izdataka/prihoda? Obrazložiti.
- Da li su postojale sugestije Ministarstva finansija na nacrt/predlog propisa?
- Da li su dobijene primjedbe uključene u tekst propisa? Obrazložiti.

Za implementaciju Zakona nijesu potrebna finansijska sredstva iz Budžeta Crne Gore. Donošenje zakona je obaveza koja proizilazi iz završnog mjerila tačka 3 Poglavlje 14, proces pristupanje Crne Gore Evropskoj Uniji, a u vezi transponovanja:

-Uredba (EU) br. 1177/2010 Evropskog Parlamenta i Vijeća od 24. novembra 2010. o pravima putnika kada putuju morem ili unutrašnjim plovnim putevima i o izmjeni Uredbe (EZ) br. 2006/2004,

-Uredba (EZ) br. 392/2009 Evropskog parlamenta i Vijeća od 23. aprila 2009. o odgovornosti prevoznika u prevozu putnika morem u slučaju nesreća,

Nakon usvajanja zakona, donijeće se podzakonski propisi za njegovo sprovođenje, čime će se dodatno unaprijediti politike i prakse u ovoj oblasti. Za implementaciju podzakonskog propisa nijesu potrebna finansijska sredstva iz Budžeta Crne Gore..

Implementacijom zakona ostvariće se određeni prihodi za budžet Crne Gore po osnovu primjene kaznenih odredbi.

6. Konsultacije zainteresovanih strana

- Naznačiti da li je korišćena eksterna ekspertska podrška i ako da, kako.
- Naznačiti koje su grupe zainteresovanih strana konsultovane, u kojoj fazi RIA procesa i kako (javne ili ciljane konsultacije).
- Naznačiti glavne rezultate konsultacija, i koji su predlozi i sugestije zainteresovanih strana prihvaćeni odnosno nijesu prihvaćeni. Obrazložiti.

U okviru projekta „Tehnička pomoć za jačanje kapaciteta i unaprijeđenje pravne harmonizacije, performansi i efikasnosti u Crnoj Gori“ (IPA III/2024/462-662), obezbijeđena je ekspertska podrška na izradi Nacrta Zakona o ugovoru o prevozu putnika morem.

U skladu sa članom 15 Uredbe o izboru predstavnika nevladinih organizacija u radna tijela organa državne uprave i sprovođenju javne rasprave u pripremi zakona i strategija ("Sl.list CG" br. 41/18), Ministarstvo saobraćaja i pomorstva je, Izvjestaja 12. juna 2024. godine, dalo na javnu raspravu Nacrt zakona o zaštiti od zagađenja sa pomorskih objekata.

Izvjestaj sa javne rasprave nalazi se na <https://www.gov.me/clanak/izvjestaj-o-sprovedenoj-javnoj-raspravi-o-nacrtu-zakona-o-zastiti-mora-od-zagadenja-sa-plovnih-objekata>

7: Monitoring i evaluacija

- Koje su potencijalne prepreke za implementaciju propisa?
- Koje će mjere biti preduzete tokom primjene propisa da bi se ispunili ciljevi?
- Koji su glavni indikatori prema kojima će se mjeriti ispunjenje ciljeva?
- Ko će biti zadužen za sprovođenje monitoringa i evaluacije primjene propisa?

Ne postoje prepreke za implementaciju propisa.

Ministarstvo pomorstva će pratiti izvršavanje odredbi Zakona, a vršiće se i izvještavanje u vezi napretka, Vladi i međunarodnim partnerima.

Glavni indikatori kojima će se mjeriti ispunjenje ciljeva postavljenih Zakonom, a odnose se na prava putnika su:

- broj podnijetih prigovora od strane putnika.

Ministarstvo pomorstva će na osnovu statističkog prikaza sačinjavati analizu ispunjenosti uslova. Za sprovođenje ovog propisa zaduženo je Ministarstvo pomorstva.

Datum i mjesto

Podgorica, 10. novembar 2025. godine

DRŽAVNI SEKRETAR

Jovan Šćekić